3MICT

Засідання дванадцяте, вечірнє (Вівторок, 13 січня 2015 року)

Прийняття за основу проектів законів:	
"Про внесення змін до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо прийняття в експлуатацію об'єктів будівництва, збудованих без дозволу на виконання будівельних робіт"	3
"Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України"	30
"Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення України"	38
"Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (щодо постраждалих під час протестів)"	46
Розгляд проекту Закону "Про внесення змін до Прикінцевих положень Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо відтермінування заборони на відведення земельних ділянок"	8
Інформація начальника Головного командного центру Збройних Сил України Бондаря Б.В. щодо ситуації в зоні АТО	20
Прийняття постанов: "Про ухвалення Рекомендацій парламентських слухань на тему: "Освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення"	50

"Про увіковічення пам'яті Героїв України, які віддали своє життя за свободу і незале України"	жність 51
Заяви народних депутатів щодо голосування	54
Результати поіменної реєстрації	

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ДВАНАДЦЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 13 січня 2015 року, 16 година 9 хвилин

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Я прошу займати свої місця. Ранкове засідання Верховної Ради оголошено закритим. Ми розпочинаємо вечірнє засідання. Я прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації.

Прошу керівників фракцій запросити депутатів до зали Верховної Ради, щоб ми могли продовжувати роботу.

Шановні керівники фракцій! Запросіть народних депутатів до зали парламенту, і ми продовжимо нашу роботу.

Будь ласка, увімкніть систему "Рада" для реєстрації народних депутатів.

У залі зареєстровано 305 народних депутатів. Вечірнє пленарне засідання оголошую відкритим.

Шановні народні депутати, я очікую, що о 16.45 прибуде в залу Верховної Ради представник Генерального штабу і поінформує нас про те, яка реальна ситуація в зоні АТО.

А зараз ми починаємо розгляд законопроектів у першому читанні.

Першим розглядається законопроект за реєстраційним номером 1059. Я вношу пропозицію, шановні народні депутати, про те, щоби цей законопроект ми розглянули в першому читанні за скороченою процедурою. Немає заперечень у шановних колег народних депутатів? Хочу наголосити, що для прийняття цього рішення потрібно 150 голосів народних депутатів. Тому я би просив вас, шановні народні депутати, сконцентруватися. Увага, шановні колеги!

Я ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту в першому читанні за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

"3a" — 143.

Не хочуть депутати голосувати... Не встигли?

Ще раз, колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту №1059 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

"3a" — 175.

Рішення прийнято.

Будь ласка, я запрошую до слова доповідача— народного депутата України Олександру Володимирівну Кужель. Прошу, Олександро Володимирівно.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Дякую, шановний пане Голово. Шановні друзі! Володимире Борисовичу! Єдине прохання: розглянути цей законопроект і наступний, а після того ставити їх на голосування з надією, що підтягнуться колеги до залу, щоб голосування відбулося.

Шановні народні депутати! Мабуть, до кожного з вас зверталися виборці щодо такого питання. У 2009 році нам вдалося внести зміни в чинний закон та передбачити, щоб побудовані дачні будинки, індивідуальні житлові будинки (згадайте, як у радянські часи будували свої хати в селі, хто тоді знав, що відповідні органи будуть приймати їх в експлуатацію) можна було без сплати штрафів приймати в експлуатацію. Чому постала така необхідність? Тому що успадкувати, продати або подарувати таку незареєстровану хату дітям не було можливості, тобто унеможливлювалась реалізація права власності. Ця норма діяла в 2009, 2010, 2011, 2012 і 2013 роках. У 2014 році близько 100 тисяч громадян

звернулися до Міністерства регіонального розвитку з проханням продовжити термін дії цієї норми, тому що, на жаль, ми повинні з вами констатувати, що немає державницької позиції національних телекомпанії і радіокомпанії щодо просвіти населення про прийняті Верховною Радою закони і багато людей дізнаються про цю норму тільки тоді, коли виникає біда, якій треба зарадити.

Цим коротким законопроектом ми пропонуємо продовжити термін дії цієї норми ще на рік максимально і просимо про прийняття законопроекту в першому читанні і в цілому, тому що немає чого в ньому доопрацьовувати, а також просимо дати доручення національним телекомпанії і радіокомпанії все-таки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити.

КУЖЕЛЬ О.В. Три рази по десять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, закінчуємо.

КУЖЕЛЬ О.В. Я жартую.

Дати доручення, щоб вони інформували про ці зміни.

Звертаю увагу, що спрощена процедура прийняття в експлуатацію об'єктів будівництва без застосування штрафів діятиме для осіб, які збудували індивідуальний житловий будинок, дачний чи садовий будинок на власній земельній ділянці. А якщо незаконна земельна ділянка? Зразу відповідаю на це запитання: ні, тільки на власній земельній ділянці.

І останнє. Це стосується тільки невеликих будинків і невеликих прибудов, які громадяни збудували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександро Володимирівно.

Співдоповідач— член Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Олександр Марченко. Будь ласка, шановний народний депутате.

МАРЧЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №90, Київська область, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Комітет на своєму засіданні 24 грудня 2014 року розглянув проект Закону "Про внесення змін до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо прийняття в експлуатацію об'єктів будівництва, збудованих без дозволу на виконання будівельних робіт" (реєстраційний номер 1059), внесений народним депутатом України Кужель Олександрою Володимирівною.

Законопроектом пропонується продовжити до 31 грудня 2015 року термін дії "будівельної амністії" щодо прийняття в експлуатацію збудованих без дозволу індивідуальних житлових будинків, садових, дачних будинків, господарських (присадибних) будівель і споруд, громадських будинків І і ІІ категорій складності та будівель і споруд сільськогосподарського призначення І і ІІ категорії складності, збудованих до 12 березня 2011 року.

Комітет з питань запобігання і протидії корупції повідомив, що за результатами антикорупційної експертизи у законопроекті не виявлено корупціогенних факторів та встановлено, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає, що законопроект може бути прийнятий за основу (висновок від 10 грудня 2014 року).

Враховуючи важливість даного питання, члени комітету одноголосно прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект у першому читанні за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний колего.

Є необхідність обговорювати цей проект закону? Є пропозиція голосувати його за основу та в цілому і продовжити людям

можливість, щоб вони свої житлові будинки, індивідуальні споруди, які вони будували, могли реєструвати до кінця цього року. Я думаю, що це абсолютно слушна норма і ми можемо її підтримати.

Будь ласка, народний депутат Насалик.

НАСАЛИК І.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №85, Івано-Франківська область, партія "Блок Петра Порошенка"). Доброго дня! Пане Олександре, запитання до вас як колишнього міського голови. Скажіть, будь ласка, хто нестиме відповідальність, якщо внаслідок того, що інженерна споруда буде побудована неправильно, станеться трагічний випадок?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не передбачено скороченою процедурою, шановний колего, відповідей на запитання. Але я відповім вам: за все, що відбувається, несе відповідальність власник, і це є очевидним. Але ж ми не можемо визнати, що сьогодні немає цих будівель. Ці будівлі людьми побудовані. А особливо це стосується сільських територій, приватного сектору, де житлові будинки могли бути побудовані, вибачте мене, в 50-х роках. Треба дати можливість людям, щоб вони зареєстрували свої власні будинки. Я вважаю, що доцільно було б піти назустріч людям.

Оскільки немає більше підстав для дискусії з цього приводу, я просив би народних депутатів сконцентруватися.

Шановні колеги, законопроект за реєстраційним номером 1059 містить тільки пропозицію продовжити термін реєстрації індивідуальних житлових будинків, громадських будинків, у тому числі в сільській місцевості, побудованих без дозволу на виконання будівельних робіт. Я зараз поставлю його на голосування для прийняття за основу і в цілому. Тому прошу всіх, шановні

колеги, підготуватися до голосування. Підготуйтеся, будь ласка, до голосування. Керівники фракцій, запросіть своїх депутатів до зали для голосування.

Голосуємо?

Шановні колеги, я ставлю на голосування проект Закону "Про внесення змін до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо прийняття в експлуатацію об'єктів будівництва, збудованих без дозволу на виконання будівельних робіт" (реєстраційний номер 1059) для прийняття за основу і в цілому. Прошу, шановні колеги, голосувати. За основу і в цілому!

Рішення прийнято (Оплески). Дякую, шановні колеги.

Наступний законопроект, який має реєстраційний номер <u>1084</u>, я теж пропоную розглянути за скороченою процедурою.

Я прошу депутатів сконцентруватися.

Якщо немає заперечень, я ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати за скорочену процедуру розгляду. Буде розгляд за скороченою процедурою.

Рішення прийнято.

Народний депутат Мартовицький Артур Володимирович є доповідачем щодо даного законопроекту як автор. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №36, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Вашій увазі пропонується оголошений до розгляду проект Закону "Про внесення змін до

Прикінцевих положень Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо відтермінування заборони на відведення земельних ділянок" (реєстраційний номер 1084).

Проект закону спрямований на усунення реальних ускладнень, які виникають як для фізичних, так і для юридичних осіб, котрі мають намір оформити у власність чи користування земельні ділянки із земель державної або комунальної власності, після 1 січня 2015 року. Аналогічні проблеми через неможливість задовольнити прохання людей матимуть також органи місцевого самоврядування, а в ряді випадків — і органи державної влади у зв'язку з майже повною відсутністю планів зонування або детальних планів територій населених пунктів.

Відповідно до чинної редакції закону після 1 січня 2015 року практично зупинився процес передачі у власність та користування фізичним і юридичним особам земельних ділянок із земель державної або комунальної власності, оскільки головною умовою здійснення цих операцій є саме наявність плану зонування або детального плану території.

Через значну вартість і тривалий час розробки містобудівної документації, неналежне фінансування зазначених робіт за рахунок бюджетних коштів, а також складну політико-економічну ситуацію в країні розробка такої документації не проведена в повній мірі до 1 січня 2015 року. Тобто в більшості населених пунктів України процес передачі у власність та користування фізичним і юридичним особам земельних ділянок із земель державної або комунальної власності з 1 січня 2015 року не здійснюватиметься, в той час як першочерговою метою відведення земельних ділянок є впорядкування земельних відносин, оформлення відповідних прав, забезпечення оплачуваності за користування землею.

У зв'язку із зазначеним виникає потреба внесення змін в чинне законодавство в частині продовження до 1 січня 2017 року терміну дії пункту 6 та...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. ...6-1 "Прикінцевих положень" Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" щодо передачі земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичним та юридичним особам за відсутності плану зонування або детального плану території.

Неприйняття проекту закону в запропонованій редакції взагалі зупинить розвиток територіальних громад України та негативно вплине на укріплення засад місцевого самоврядування.

Зважаючи на актуальність та необхідність проекту закону №1084...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити пропозицію.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. ...пропоную прийняти його за основу та в цілому як закон. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую доповідачу.

Перед тим як надати слово співдоповідачу, я хотів би зробити проміжний підсумок щодо цього питання. Дивіться, що відбувається. Немає у населеного пункту містобудівної документації: генерального плану або плану зонування. Це означає, що будьякий чиновник на свій розсуд за рішенням місцевої ради може передати землю будь-якій стороні. Я вважаю, що це неприпустимо, тому що вноситься хаос, така схема може покривати тіньове використання земельних ресурсів територіальних громад, і з року в рік це продовжується.

Тому нам потрібно подумати над тим, щоб внести в цю норму певною мірою конкурентність, але не відтерміновувати ще на два роки наявність того, що має бути в кожному населеному пункті, зокрема, генерального плану, яким визначається, як буде розвиватися територія, де буде низькоповерхова, високоповерхова, багатоповерхова забудова і так далі. Це системність розвитку

територій. Не можна цього порушувати. Це, на мій погляд... (Шум у залі). Я не даю оцінок, я наголошую на цьому питанні. Я бачу ваші жести. Але я можу вам сказати, що я розробляв генеральний план і знаю, що це таке. Також можу вам сказати, що має бути бажання зробити якісно свою справу. Тоді нікому ніщо не заважає, в тому числі і представникам будь-яких політичних сил. Розробили генеральний план, затвердили — і все.

Будь ласка, співдоповідач— заступник голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Сабашук Петро Павлович.

Пролунала пропозиція прийняти проект закону за основу і в цілому.

САБАШУК П.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №74, Запорізька область, партія "Блок Петра Порошенка"). Вельмишановний пане Голово! Перш за все від усіх будівельників хочу подякувати вам за "великий день будівельника" в парламенті сьогодні. Ми сьогодні розглядаємо стільки важливих для будівництва проектів законів, що це, чесно кажучи, навіть безпрецедентно. Дякую.

Вельмишановні панове, мій виступ буде коротким. Комітет розглянув цей проект закону і висловив своє "за".

Є висновок Головного науково-експертного управління також позитивний: законопроект може бути прийнятий за основу.

Але я хочу звернутися до вас не як заступник голови комітету, а як будівельник і представник будівельників України. Ми не можемо жити без цієї зміни до закону. Ми весь 2014 рік прожили під тягарем невпевненості, чи завтра буде можливість відвести земельну ділянку. І навіть не просто відвести земельну ділянку, а на земельній ділянці, яка є в твоїй власності, чи зможемо проектувати і одержати технічні умови.

Будівельна галузь прожила 2014 рік, можливо, протягне навіть до половини 2015 року. Але в 2016 році будівництво зупиниться повністю, якщо не приймемо сьогодні цього рішення.

До речі, панове з "Опозиційного блоку", зверніть увагу: ми хочемо відбудовувати Донбас, але я сумніваюсь, що ми там знайдемо генеральний план забудови. То як тоді будувати на Донбасі, відновлювати Донбас?

З прийняттям цього проекту закону з'явиться можливість на рівні селищних і міських рад приймати рішення про забудову. Тому я прошу всіх, хто сьогодні думає про те, як буде працювати будівельна галузь не тільки в 2015 році, а й у 2016 році, проголосувати за цей проект закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повністю підтримуючи будівельників, я скажу таку річ. Колеги, можна побудувати гарний, великий будинок без проекту? Не можна. А тепер скажіть, будь ласка, чи можна розпоряджатися землею, якщо громада не має затвердженого детального плану території? Наприклад, є парк або сквер, але він не визначений генеральним планом. Його взяли і передали у власність, вирубали — і будуйте який хочете будинок.

Я вважаю, що треба ще раз дуже ретельно це питання вивчити. Можливо, проголосувати за відведення землі, але якщо вона виділена на конкурентних засадах, наприклад, через аукціон, або не є рекреаційною зоною. Тобто проект закону ми маємо прийняти не за основу і в цілому, а відкрити шлях до дискусії в цьому питанні.

Співдоповідь була.

Будь ласка, два — за, два — проти.

Бурбак Максим Юрійович. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та інвалідів (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія "Народний фронт"). Слово передаю моєму колезі Миколі Трохимовичу Федоруку, який є дійсно експертом у цій галузі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Федорук.

ФЕДОРУК М.Т., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №201, Чернівецька область, політична партія "Народний фронт"). Дякую. "Народний фронт", Чернівці. Справа в тому, шановні колеги, що в минулому скликанні ми прийняли рішення про відтермінування дії відповідної норми цього закону до 1 січня 2015 року. На жаль, за час, що минув, більшість місцевих рад нічого в цьому плані не зробила. Якщо ми ще раз відтермінуємо, це все залишатиметься на тому самому рівні. Тому фракція "Народний фронт" не підтримує даний законопроект і не буде за нього голосувати. Не зупиниться будівництво, не треба лякати, а треба розробляти проекти детального планування, плани зонування, генеральні плани, і все нормально буде. Тому ще раз кажу: це безкінечно не може продовжуватись. Один раз ми вже приймали рішення про відтермінування в цьому питанні в минулому скликанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. От цілком зрозуміла, професійна, якісна позиція.

Єгор Соболєв, "Самопоміч". Прошу.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Колеги, фракція "Самопоміч" голосуватиме проти цього проекту закону, він є лобізмом забудовників. Чотири роки

тому для них була спрощена процедура отримання багатьох дозволів і ліцензій якраз в обмін на виконання обіцянки, що в містах буде затверджено плани зонування, що жителі будуть знати, що тут можна будувати двоповерхові будинки, тут — багатоповерхові, а тут взагалі нічого не можна будувати. З тих часів виконання цієї своєї обіцянки забудовники пропонують кожному парламенту щороку відкладати. Це запропоновано й нашому парламенту.

Даний законопроект — це продовження варварського будівництва і величезної корупції навколо цього варварського будівництва. Тому наша фракція в повному складі буде голосувати проти. Ми закликаємо зробити так само інших колег по парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народний депутат Нечаєв Олександр Ігоревич, "Опозиційний блок".

НЕЧАЄВ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Опозиційний блок"). Прошу передати слово Матвієнкову Сергію Анатолійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Матвієнков. Будь ласка.

МАТВІЄНКОВ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №57, Донецька область, самовисуванець). Округ №57, Мариуполь. Уважаемые коллеги, у нас разговор идет больше в какой-то теоретической плоскости. Если говорить с теоретической точки зрения, то, может быть, в какой-то степени выступающие правы. Действительно, должен быть план застройки, действительно, мы должны понимать, как должна развиваться каждая местность, действительно, мы должны знать, кто распоряжается этой землей

и каким образом мы осуществляем застройку. Но давайте немножко опустимся на нашу грешную землю. Этот план должны разработать местные советы. Сегодня там нет ни копейки. Если мы сейчас не пойдем по пути пролонгирования действия этой нормы закона, мы просто, как говорил выступающий — представитель строителей, остановим строительство в городах. Местные советы не сумеют организовать подготовку и утверждение этих планов. Поэтому есть предложение пролонгировать действие данной нормы закона. Хотите, давайте примем этот законопроект в первом чтении, предусмотрим какие-то предупреждающие элементы. Но его нужно принимать сегодня для того, чтобы делать следующий шаг и не остановить развитие наших регионов.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо.

Я не хотів би ставити запитання, але мушу запитати: скільки ПДП коштує? Відповідаю: не так багато. І може бути у складі будь-якої документації, у тому числі будівельної.

Будь ласка, народний депутат Рябчин, фракція "Батьківщина".

РЯБЧИН О.М., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Прошу передати слово Сергію Євтушку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Сергій Євтушок.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №156, Рівненська область, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Шановні колеги! Хочу сказати, що Закон України

"Про регулювання містобудівної діяльності" хороший, проте, дійсно, на сьогоднішній день ми мусимо констатувати, що дві третини населених пунктів України не мають детальних планів забудови або планів зонування.

Я би не хотів, щоб колеги розцінювали цей мій виступ як якийсь лобістський. Але все-таки в тих місцевостях, в тих адміністративно-територіальних одиницях, де немає детального плану забудови або генерального плану, як проводити аукціони на землю, поповнювати дохідну частину?

Зрештою, якщо держава сьогодні не може забезпечити соціальними видатками наших воїнів АТО, то скажіть, будь ласка, чому б керівникові територіальної громади, який має можливість виділити земельну ділянку, цього не зробити?

Фракція "Батьківщина", зрозуміло, не буде голосувати за цей законопроект у цілому. Ми вносимо пропозицію прийняти законопроект за основу з такою рекомендацією: керівникам територіальних громад як розпорядникам коштів дати можливість протягом ще одного року доробити генеральні плани або плани забудови міста. І потім проголосувати в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Андрієвський. Будь ласка. Потім— Андрій Іллєнко. По хвилині.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №222, м. Київ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Всі рішення мають бути прийняті свідомо. Тому я хочу ще раз пояснити. Якщо ми сьогодні не проголосуємо за це відтермінування, місцеві бюджети втратять сотні мільйонів гривень. Наприклад, у місті Києві планується в цьогорічний бюджет отримати приблизно півмільярда гривень

від продажу і оренди землі. Більше того, не тільки збудувати, а й навіть реконструювати школу, дитячий садок буде неможливо, тому що для цього потрібно надати правоустановчі документи на землю.

Тому давайте рішення приймемо свідомо. Я все-таки пропоную прийняти цей законопроект у першому читанні, доопрацювати захисні механізми, зобов'язати місцеві громади провести відповідну роботу для того, щоб на наступний рік уже проекти детального планування територій були затверджені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Андрій Іллєнко.

ІЛЛЄНКО А.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №215, м. Київ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"). Всеукраїнське об'єднання "Свобода". Ми вважаємо, що це однозначно лобістський законопроект. Ним лобіюються інтереси недобросовісних забудовників, які, нехтуючи всіма законами, здоровим глуздом і правилами співжиття людей, нахабно забудовують зелені зони і зони відпочинку, знищують історичні будівлі і взагалі саме місто як таке. На обличчі міста Києва та інших наших великих міст ми просто бачимо цілі шрами внаслідок будівельної діяльності.

Треба нарешті виконувати закон і думати не про інтереси великого капіталу і забудовників у даному випадку, а про інтереси звичайного простого українця, який хоче жити в комфортному місті і знати, як буде розвиватися місто, де він живе, на десятки років уперед, та чітко розуміти, що це буде місто, комфортне для того, щоб там безпечно і якісно жити. Тому, звичайно, ми голосуватимемо проти і всіх закликаємо не підтримувати цей жахливий лобістський законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у мене є така пропозиція. Я думаю, що приймати зараз якісь остаточні рішення було б поспішно, враховуючи те, що дію цієї норми не просто треба відтерміновувати або не відтерміновувати, а треба врегулювати проблему, яка є, один раз і назавжди, щоби міста, села, селища — всі населені пункти взагалі були створені не для будівельних кранів, а для людей. Місто — для людини, а не навпаки. Це є дуже важливим. Тому я би пропонував зараз сконцентруватися і направити цей законопроект на доопрацювання до комітету, ще раз розглянути його з тим, щоб не було жодної корупції, визначити підходи, пріоритети, в тому числі і конкурсність надання земельних ділянок, щоб не нищився зелений каркас міста (я маю на увазі парки, сквери тощо). Тобто врегулювати в законопроекті ці всі питання і зробити його таким, щоб він відповідав інтересам територіальних громад. Саме це є дуже важливо.

Отже, на мій погляд, абсолютно нормальне рішення — повернути законопроєкт на доопрацювання до профільного комітету Верховної Ради. Далі його обговорити, доопрацювати і вже розглядати в тому варіанті, який буде напрацьований. Шановні колеги, немає заперечень? Немає.

Я ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту №1084 на доопрацювання до комітету для підготовки на повторне перше читання. Прошу голосувати.

Рішення не прийнято.

Буде завалений цей законопроект.

Будь ласка, шановні колеги, є пропозиція комітету— прийняти законопроект за основу.

Я ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття законопроекту №1084 за основу.

Рішення не прийнято.

Які є пропозиції?

Сергій Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Фракція "Батьківщина". Шановні колеги, нам все одно треба ухвалювати якесь рішення. Ви розумієте, з корупцією, яка є, це закінчиться дуже погано. Давайте відтермінуємо дію цієї норми на півроку, якщо на рік не влаштовує і зрозуміло, що відтерміновувати на два роки неприпустимо. Але за ці півроку повинні бути розроблені генеральні плани розвитку міст. Якщо ми не приймемо рішення, це закінчиться тим, що не буде жодного генерального плану, не буде виділятися земля і повністю розбалансуються міські господарства. Проблема полягає не в тому, що це стосується рекреаційних зон тощо, а в тому, що чинне законодавство забороняє будівництво в разі, якщо немає генерального плану. Ми мусимо хоча б на півроку відтермінувати дію цієї норми. Тому є пропозиція ще раз проголосувати про направлення законопроекту на доопрацювання в комітет. Інакше він буде взагалі знятий з реєстрації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є пропозиція Сергія Соболєва ще раз проголосувати про повернення законопроекту в комітет на доопрацювання. Доопрацюєте, обговорите всі питання в комітеті публічно, прозоро, зрозуміло для всіх, проведете консультації з Асоціацією міст України. Після того будемо приймати рішення. Немає заперечень? Сконцентруйтесь, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту до комітету для підготовки на повторне перше читання. Прошу визначатися шляхом голосування.

Рішення не прийнято. Дякую.

Шановні колеги, законопроект відхилено. Він не набрав голосів.

Шановні колеги, на засіданні присутній представник Міністерства оборони. Можемо зараз його заслухати.

Будь ласка, я вас запрошую на трибуну Верховної Ради. Представтесь, будь ласка, і проінформуйте. П'ять хвилин.

БОНДАР Б.В., начальник Головного командного центру Збройних Сил України. Бажаю здоров'я, товаришу Голова Верховної Ради, шановні народні депутати! З короткою доповіддю щодо стану в зоні проведення антитерористичної операції генерал Бондар, представник Генерального штабу, начальник Головного командного центру Збройних Сил України. Дозвольте доповідати.

Шановні народні депутати, протягом останнього тижня терористичні угруповання, так звані ДНР і ЛНР, посилили воєнний тиск і активно здійснюють обстріли наших позицій. Особливо це почало відчуватися після 2 січня. Протягом доби, яка минула, позиції Збройних Сил були обстріляні 84 рази, на шосту годину ранку — 47 разів.

Найбільш складна ситуація залишається в районі Станиці Луганської, аеропорту "Донецьк". Посилилися обстріли в районі міста Маріуполь.

Враховуючи, що аеропорт "Донецьк" є однією з найбільш складних ділянок, керівництво Збройних Сил, Генерального штабу її посилило, проведена чергова ротація військовослужбовців. У результаті обстрілів протягом минулої доби поранено шість військовослужбовців, всі вони евакуйовані. Військовослужбовці, які там залишаються, забезпечені в першу чергу боєприпасами, продуктами харчування і водою.

Хотів би зазначити, що вчора представник так званої ДНР товариш Захарченко сказав, що більше ротацій і передачі поранених не буде. Тому починаючи з вчорашнього дня почалися активні обстріли зазначеної ділянки.

На теперішній час обстановка стабілізувалася, але є загроза подальших обстрілів наших позицій. Керівництво Генерального

штабу Збройних Сил України зараз проводить нараду разом із Штабом антитерористичної операції. Відпрацьовуються загрози, які можуть виникнути, і варіанти дій щодо цих загроз.

Крім того, хотів би наголосити, що сьогодні було завдано удару з ракетної системи залпового вогню БМ-21 по автобусу з цивільним населенням. Удар завдали з центру міста Докучаєвськ терористи. Внаслідок цього загинуло 10 людей і близько 13 поранено. У місті Докучаєвськ перебували кореспонденти місцевих та російських телеканалів з тією метою, щоб зафіксувати, як наші війська будуть завдавати удар у відповідь по центру міста. Але було враховано, що це провокація, і на теперішній час вживаються інші заходи щодо стабілізації обстановки.

Хотілося б ще сказати, що в зоні АТО визначено і створено сім коридорів для пропуску цивільного населення та підвезення продуктів, медикаментів і товарів повсякденного вжитку. І саме на пункті пропуску було завдано ракетний удар, який призвів до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте завершити.

БОНДАР Б.В. Доповідь закінчив. Готовий відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане генерале.

Будь ласка, від фракцій по одному запитанню.

Будь ласка, Борислав Береза. Від фракції Радикальної партії вам передали слово.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ні, я просив слова від позафракційних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Запишіться на запитання від фракцій. З місця.

Будь ласка, Дунаєв Сергій Володимирович, "Опозиційний блок".

ДУНАЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №107, Луганська область, самовисуванець). Прошу передать слово Звягильскому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Юхим Звягільський. Будь ласка.

ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ Ю.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №45, Донецька область, самовисуванець). Уважаемый генерал! А как поступать шахтерам, которые работают в четыре смены? Их надо доставить на работу и с работы отвезти. Был случай: с ночной смены шахтеров везем — не пускают, ночное время, автобусы останавливают. Что дальше делать? Наверное же, надо найти такой режим работы, чтобы шахтеров, которые работают круглосуточно, могли доставить на работу и с работы домой отвезти. Как решить этот вопрос?

БОНДАР Б.В. Я хотів би наголосити, що з цією метою в штабі АТО створено Координаційний центр. За відповідними напрямами працюють координаційні групи у складі представників місцевих органів влади, МВС, СБУ, які здійснюють і забезпечують пропуск населення для виконання завдань, пов'язаних і з роботою, і з іншими питаннями. Такі проблеми виникають і в районі Маріуполя, і в інших місцях.

Ви порушили важливе питання. Але у будь-якому випадку, поки не припиняться активні обстріли з боку терористів, треба призупинити рух, тому що ми не маємо права ризикувати здоров'ям і життям людей. А після припинення обстрілів можна буде відновити рух.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Кишкар Павло Миколайович, фракція "Самопоміч".

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Дякую. Я вам забороняю, пане генерал-майор, цитувати тут Захарченка і будь-яких у... — далі нецензурні мої слова. Щоби в цьому залі це не звучало! Ви нічого не зробили, щоби впливу Захарченка на наших військовослужбовців не було!

А тепер мої запитання.

Мене дуже цікавить, чи достатньо у вас повноважень для того, щоб належно діяти? Ну, я не знаю, що ви там робите? Чи впливає на вас Президент, ще хтось? Чи достатньо у вас повноважень для того, щоб впливати і вирішувати цю проблему на нашу користь? Це перше.

Друге. Чому сьогодні під час атаки на аеропорт не була задіяна дальнобійна артилерія? Це кримінальну справу, до речі, зразу треба порушувати. Можете собі записувати.

І третє. Чи можемо ми як депутати чимось вам допомогти в тому, щоби ситуація на фронті кардинально змінилася?

Дякую.

БОНДАР Б.В. По-перше, я хотів би вибачитися за те, що дозволив собі назвати тих так званих керівників.

По-друге, сил та засобів... *(Шум у залі).* Я вибачився і більше... *(Шум у залі).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Я прошу вас, майте відповідну повагу. Прийшов бойовий генерал, доповідає, інформує. Ви думаєте, йому менше болить, ніж нам з вами? (Оплески).

Прошу.

БОНДАР Б.В. Я хотів би доповісти, що сили і засоби є. З цією метою постійно проводяться ротації, в тому числі в Донецькому аеропорту. Боєприпаси також є. Завдяки тому, що ми зрушили з місця роботу заводів, які ремонтують техніку і озброєння, надходить відремонтована техніка. Поставляються нові техніка і озброєння. Можливо, не такі досконалі, як нам потрібно, але поки що цього вистачає. Це перше.

Друге. Щодо задіяння артилерії, РСЗВ. Зазначений об'єкт — аеропорт — прикривається підрозділами важкої артилерії (калібр 152 міліметри) і підрозділами реактивних систем залпового вогню "Град". Крім того, на цьому напрямку працюють окремі танкові підрозділи та мінометні батареї. На теперішній час цього достатньо. Але я ще раз кажу: ситуація постійно змінюється, ускладнюється, постійно потрібен вплив на неї. Я закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народний депутат Бриченко Ігор Віталійович, "Народний фронт".

БРИЧЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). "Народний фронт". Передайте, будь ласка, слово Юрію Березі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Береза. Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Пане генерал! Перше моє запитання дуже важливе і суттєве. Є відомості про те, що наших військовослужбовців, які захищають Донецький аеропорт, під час ротації обшукують і пропускають сепаратисти. Наскільки це відповідає дійсності?

І відразу ж друге запитання: а якщо це правда, то що ви зробили для того, щоб цього не відбувалося? Яка потрібна допомога від добровольчих батальйонів для знищення цього блокпосту або від Верховної Ради? (Оплески).

БОНДАР Б.В. Я хотів би сказати, що запитання цілком слушне. Можливо, під час ротацій, які проводилися під керівництвом місії ОБСЄ, з тієї сторони і з нашої сторони були випадки, коли доглядалися продукти харчування, вода, інші матеріали, які поставлялися в аеропорт. Але я хотів би наголосити, що це робилося тільки з тією метою, щоб, по-перше, зберегти життя і здоров'я людей, по-друге, показати, що ми виконуємо Меморандум про припинення вогню. Ми максимально намагалися не допускати провокацій. Ось що було в цих діях основним. На теперішній час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити.

БОНДАР Б.В. Реально на теперішній час прийнято інше рішення. Дійсно, це приниження гідності військовослужбовців і Збройних Сил. Тому прийнято рішення проводити ротації без цього догляду, щоб не було приниження для військовослужбовців, ротація яких здійснюється. Я закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чумак Віктор Васильович, "Блок Петра Порошенка".

ЧУМАК В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №214, м. Київ, партія "Блок Петра Порошенка"). Пане генерале! У мене два запитання до вас.

Перше запитання випливає з відповіді, яку щойно ви дали. Скажіть, будь ласка, чи є у вас організаційні і військові можливості забезпечити оборонців Донецького аеропорту всім необхідним: зброєю, технікою, боєприпасами і проводити ротацію у більшменш вільний спосіб?

І друге запитання. Чи є організаційні, військові можливості збудувати фортифікаційні споруди або покращити інженерні споруди в самому аеропорту для захисту військовослужбовців, які там несуть службу?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просив би дуже ретельно підбирати слова, коли ви висловлюєтесь, пане генерал, щоб не озвучувалась якась інформація, яку озвучувати не потрібно. Будь ласка. Це ж все-таки військові дії.

БОНДАР Б.В. Зрозумів.

Я хотів би ще раз наголосити, що до підрозділів, які ведуть дії на підступах до аеропорту, безпосередньо в самому аеропорті, є можливість постійно підвозити боєприпаси і продукти харчування. Водночас ротація особового складу, який знаходиться безпосередньо в будівлі нового терміналу, дещо затруднена. Але ми над цим питанням працюємо. Все-таки є певні проблеми, які не дозволяють проводити ротацію вдень чи без використання якихось силових...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Іван Крулько.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Фракція "Батьківщина". Прошу передати слово колезі Ігорю Луценку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ігор Луценко.

ЛУЦЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Дякую. Шановний пане генерале! Я особисто брав участь у захисті селища Піски, яке прикриває Донецький аеропорт. Знаєте, що мене особисто тоді найбільше хвилювало? Те, що для артилерії, для наших систем залпового вогню існує наказ: першими не відкривати вогонь. Звісно, використовуючи всі свої можливості, ми переконували наших армійців не виконувати цей наказ, але все-таки армійці мають виконувати те, що їм наказують їхні генерали. Отож у мене запитання: взагалі на яких підставах до сих пір діє цей наказ?

Я нагадаю, що посилання на будь-які меморандуми з правової точки зору є безпідставними, тому що Україна не укладала жодних меморандумів з терористами! Скажіть, будь ласка, на якій підставі зараз діє цей наказ?

БОНДАР Б.В. Цей наказ діє до тих пір, поки не завдається вогневий удар по наших позиціях. Якщо завдається вогневий удар по наших позиціях, у відповідь відкривається вогонь. Відповідь закінчена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олег Ляшко.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний пане доповідачу з Генерального штабу! Ви щойно сказали про те, що ви дозволили принижувати українських військових обшуками російськими окупантами з тією метою, щоб зберегти життя і здоров'я людей. На мою думку, для того щоб зберегти здоров'я і життя українських громадян, Україну треба звільняти від окупантів, а не принижуватися перед ними, давати можливість

забирати зброю і рахувати патрони у захисників Донецького аеропорту.

Сьогодні від рук терористів, які стріляли з боку Докучаєвська, загинуло 10 мирних громадян, 14 поранено. Користуючись нагодою, я звертаюсь до Президента Порошенка, до уряду: за прикладом Франції мільйони людей, українці мають вийти на антитерористичний марш проти війни, розв'язаної Росією в Україні. Ми запрошуємо всіх світових лідерів приїхати до нас, так само як ми приїхали у Францію, і підтримати міжнародну спільноту, Україну в боротьбі проти російської окупації.

А у вас, пане генерале, вихід один...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане генерале, це було більше побажання, ніж запитання.

Останнє запитання. Борислав Береза. Від позафракційних. І ставимо крапку.

БЕРЕЗА Б.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №213, м. Київ, самовисуванець). Господин генерал! Мы очень благодарны вам за то, что вы сюда пришли, хотя мы ждали господина Муженко. Я, наверное, задам вопросы, которые беспокоят всех здесь. Скажите, пожалуйста, где находится сейчас господин Муженко? По какой причине он не пришел? Кто будет нести политическую и уголовную ответственность в случае, если сегодня будет захвачен Донецкий аэропорт? Нам звонили и говорили о том, что три дня диспетчерская башня расстреливается танками. В ответ по террористам за три дня было выпущено пять мин. Это сказали бойцы, находившиеся в той башне. Поэтому у меня вопрос: скажите, пожалуйста, кто будет нести ответственность? Почему не уничтожается техника противника, которая атакует наши позиции? Также скажите, до каких пор министры

этого правительства будут присылать своих заместителей, вместо того чтобы являться сюда самим?

Спасибо.

БОНДАР Б.В. Шановні депутати, я хотів би сказати, що начальник Генерального штабу виконує завдання, визначені Президентом, і я не можу повідомити, де він знаходиться в теперішній час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Точніше: я знаю, де він знаходиться, але не можу цього повідомити.

БОНДАР Б.В. Це перше.

Друге. Політична відповідальність. Мабуть, ми всі несемо політичну відповідальність. Військові несуть військову відповідальність за діяльність або бездіяльність. Тому всі сили, засоби, які є, зусилля, які здійснюються Збройними Силами, Генеральним штабом, направлені на звільнення територій, на недопущення загибелі особового складу, цивільного населення. Збройні Сили будуть виконувати завдання Президента щодо звільнення територій, захоплених ворогом. Я закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане генерале.

Я хотів би сказати одну річ. Сьогодні нашим хлопцям дуже важко. Ми маємо це розуміти. Виявляючи героїзм, вони тримають позиції і роблять все для того, щоби ми здобули перемогу в цій війні. Я вважаю, що вони чекають від нас не тільки слів, а й великої поваги і підтримки. Я чув, що від держави вони отримують танки, літаки, БТРи, іншу зброю. Багато їм допомагають і волонтери. А ми з вами маємо бути консолідовані в тому, щоби підтримати українське військо, кожного українського військового, який віддає своє життя, проливає свою кров заради нашої рідної української землі.

Тому я хочу подякувати генералу. Я хочу поаплодувати кожному українському воїну *(Оплески)*, сказати: "Слава Україні!". І дякую вам за те, що ви прийшли *(Оплески)*. А з запитаннями депутати прийдуть на прийом. Дякую, вам, пане генерале.

Будь ласка, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного.

ГОЛОС IЗ ЗАЛУ. Я буду тут стояти доти, доки ви мені слова не дасте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можете тут стояти. Ми будемо зараз розглядати законопроект.

_____

Проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України" (Шум у залі).

Треба повагу мати до військових. Повагу!

Шановні колеги, я прошу, щоб ми цей законопроект розглянули за скороченою процедурою.

Я ставлю на голосування пропозицію щодо розгляду за скороченою процедурою.

"3a" — 194.

Будь ласка, шановні колеги, проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України".

Доповідач— голова Комітету з питань культури і духовності Княжицький Микола Леонідович.

Миколо Леонідовичу, немає проблем, щоб доповісти законопроект з місця? Доповідайте з місця. Будь ласка, Микола Княжицький. КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Я хочу, щоб ми зараз розібралися, чи ми займаємося дешевим піаром, чи ми намагаємося захистити країну? (Оплески). Що зараз відбувається? Оголошено до розгляду законопроект про заборону серіалів, які пропагують армію і силові органи окупантів на українському телебаченні. Було дуже багато тиску на Верховну Раду для того, щоб цей законопроект не ставився на голосування. Тому що величезні лобістські олігархічні сили і в Україні, і в Росії стоять на позиції, щоб далі продовжувати російську пропаганду. На жаль, ми зараз бачимо, як цей сценарій реалізовується. Тому я дуже прошу народних депутатів не звертати уваги на цирк, а серйозно послухати, що я говоритиму, і підтримати цей законопроект.

Комітет з питань культури і духовності на своєму засіданні 24 грудня розглянув проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України", внесений народними депутатами Княжицьким і Денисенком, і підтримав його.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у своєму висновку висловило низку зауважень і вважає, що цей законопроект потребує доопрацювання.

Проаналізувавши висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, народні депутати — члени комітету доповнили законопроект і врахували всі побажання наукових експертів. Зокрема, внесено таке доповнення: розповсюдження, демонстрування в Україні фільмів, що популяризують правоохоронні органи, збройні сили, інші збройні, військові чи силові формування держави-окупанта, окрім аудіовізуальних творів радянського виробництва, що були вироблені до серпня 1991 року, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від 50 до 100 мінімальних заробітних плат на кожен випадок розповсюдження чи демонстрування.

Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності, врахувавши всі зауваження Головного науково-експертного управління, доповнив законопроект, фактично ввівши відповідальність за демонстрацію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу автору законопроекту дати завершити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності просить підтримати цей законопроект і проголосувати за прийняття його за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми розглядаємо законопроект за скороченою процедурою. Два — за, два — проти. Будь ласка, запишіться на виступи.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я звідси не піду!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі сідайте на свої місця, шановні колеги, нічого не трапилося. Все нормально. Ми маємо послухати два виступи за, два — проти.

Будь ласка, Сергій Соболєв, "Батьківщина". Щодо законопроекту №1317.

СОБОЛЄВ С.В. Фракція "Батьківщина". Шановні колеги! Ми уважно розглянули цей законопроект на засіданні фракції і вважаємо, що він може бути ухвалений у першому читанні. Є цілий ряд поправок, які ми хотіли б внести до другого читання. Якщо законопроект буде поставлений на голосування для прийняття за основу, ми його підтримаємо. Ми вважаємо, що цей законопроект нарешті врегулює всі питання, пов'язані з пропагандою терористичних організацій, прямою підтримкою терористів,

загарбників на території України. А такими на сьогодні є збройні підрозділи регулярної російської армії, а також найманців. Саме для того щоб врегулювати ці питання, ми повинні надати можливість нашим контролюючим органам забороняти трансляцію програм, які таке пропагують. Але, на жаль, залишається цілий ряд питань, які не врегульовані в законопроекті. Тому за основу ми проголосуємо. А далі, після доопрацювання, законопроект можна ставити на голосування в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозицію прийняти законопроект за основу я почув.

Будь ласка, народний депутат Горват Роберт Іванович, "Блок Петра Порошенка".

ГОРВАТ Р.І., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №68, Закарпатська область, партія "Блок Петра Порошенка"). Передаю слово Миколі Томенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Томенко. Будь ласка.

ТОМЕНКО М.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановні колеги! Наша фракція підтримує даний законопроект і проголосує за прийняття його в першому читанні, оскільки, нагадаю, в попередньому скликанні ця тема була актуальною. Зокрема, подібний законопроект я вносив зі своїм колегою В'ячеславом Кириленком, але, на жаль, тоді реальна більшість у Верховній Раді була зорієнтована на підтримку "русского мира".

Я сподіваюсь, що сьогодні більшість у парламенті зорієнтована на підтримку українського світу.

Втім, як казав класик, у дрібницях ховається дуже багато проблем, які можуть нашкодити. Справа в тому, що чиновник, розбираючись і визнаючи, який серіал чи фільм забороняти, з посиланням на відповідні статті, може створити великі проблеми.

Наприклад, стаття 15¹ називається "Розповсюдження і демонстрування фільмів, в яких міститься популяризація деяких органів держави-окупанта та популяризуються цінності кримінальної субкультури". У нашій фракції є фахівці з кримінальної субкультури. А от жодного фахівця, який розібрався б у тому, що таке деякі органи держави-окупанта, я не знайшов у нашій фракції.

Так само є проблема, чи достатньо для того, щоб забороняти чи не забороняти фільм, в якому принаймні одним із головних героїв або персонажів другого плану є особа, яка вчинила злочин або має намір його вчинити.

Є ще багато інших положень в проекті, які можуть призвести до фантастичних зловживань.

Тому наша позиція така. Ідеологічно ми підтримуємо законопроект, але під час підготовки його до другого читання потрібно залучити до роботи над ним фахівців Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, які будуть це контролювати, і Держкіно, представників Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики і Держкомтелерадіо і зробити так, щоб ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка, Миколі Томенку.

ТОМЕНКО М.В. ...сформулювали норми в такий спосіб, коли чиновник не тлумачить, а чітко розуміє: якщо в серіалі героїзується НКВС чи ще якась російська біда, він не має права дозволяти показувати це в кінотеатрах. Мусить бути чітка, зрозуміла логіка.

Отже, підтримуємо законопроект у першому читанні, активно доопрацьовуємо і голосуємо за прийняття його в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Володимировичу. Будь ласка, Олег Медуниця, "Народний фронт".

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №157, Сумська область, політична партія "Народний фронт"). Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар, "Народний фронт". Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Шановні колеги! Ми дуже багато говоримо про інформаційну війну і не робимо конкретних практичних кроків, в який спосіб Україна може їй протистояти. Даний законопроект приводить у відповідність нашу інформаційну політику з ситуацією, яку сьогодні ми маємо в Україні в інформаційному просторі. Ми можемо справедливо зауважити про те, що заборони — не найкращий метод, і очевидно, що це є правда, але не для країни, яка фактично веде війну, а її загальнонаціональні телеканали продовжують в ефірі транслювати і популяризувати навіть підрозділи збройних сил держави-окупанта. Очевидно, що заборонити це треба було ще від початку окупації.

Тому фракція "Народний фронт" підтримує цей законопроект і буде голосувати за прийняття його в першому читанні і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народний депутат Кривенко, "Самопоміч".

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Шановний головуючий! Шановні колеги! Фракція партії "Об'єднання "Самопоміч" підтримує позицію, що цей законопроект вкрай необхідний і мав бути прийнятий ще рік тому як адекватна відповідь на дії країни-окупанта в інформаційному просторі.

Є зауваження до законопроекту. Давайте сьогодні його приймемо в першому читанні і дамо доручення максимум до четверга підготувати до прийняття в другому читанні і в цілому. Це надважливий законопроект, який треба голосувати якомога швидше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні депутати, які ще є пропозиції?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Маю запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Червакова хоче поставити запитання. Це не передбачено. Якщо хочете виступити, будь ласка.

Будемо голосувати за основу, наскільки я розумію. Це консолідована позиція.

Будь ласка, Ольга Червакова.

ЧЕРВАКОВА О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). У мене запитання до доповідача у продовження зауваження мого колеги Миколи Томенка стосовно статті 15¹. Шановний пане доповідачу! В цій статті пропонується

заборонити розповсюдження всієї кінопродукції держави-окупанта. Я хочу нагадати вам про те, що в українському законодавстві немає дефініції "держава-окупант". Ось я тримаю в руках законопроект нашого колеги Балоги, яким пропонується визнати Росію країною-агресором. Але країна-агресор і держава-окупант — це різні речі. Відповідно, якщо ми не пропишемо чітко норму або не ухвалимо закон, який буде визначати, яка країна є державоюокупантом, ми створимо, прийнявши цей законопроект, норму, яка не буде працювати.

Як ви вважаєте, можливо, краще спочатку прийняти закон і врегулювати питання, яка країна є державою-окупантом, а потім приймати цей законопроект, яким забороняється розповсюдження кінопродукції такої країни?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тут є тільки один нюанс: якщо ми зараз приймемо законопроект у першому читанні за основу, то до другого читання ми його доопрацюємо і всі ці питання будуть врегульовані. За основу можемо даний законопроект проголосувати, тут немає жодних проблем.

Оксана Продан. Одна хвилина. І будемо голосувати за основу. Я прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Будь ласка.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановний Володимире Борисовичу! Я прошу поставити на голосування законопроект для прийняття за основу з дорученням про скорочений термін підготовки його до другого читання. Тоді протягом тижня ми зможемо законопроект швидко доопрацювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, Оксано, що немає сенсу в такому дорученні, враховуючи розклад пленарних тижнів. Ви розумієте, за звичайний термін можна підготувати законопроект до другого читання на наступний пленарний тиждень.

Шановні колеги, я прошу зайняти свої робочі місця. Я зараз поставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України" в першому читанні за основу (реєстраційний номер 1317). Прошу підготуватися до голосування.

Прошу голосувати щодо законопроекту №1317 за прийняття його в першому читанні за основу.

Рішення прийнято (Оплески).

Шановні колеги, я вас дуже прошу, сконцентруйтесь, будь ласка!

Як проголосували фракції і групи, покажіть.

Наступне питання. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення та радіомовлення України" (реєстраційний номер <u>1357</u>) і проект закону за реєстраційним номером <u>1357–1</u>.

Доповідає голова Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Вікторія Петрівна Сюмар. Прошу, пані Вікторіє.

СЮМАР В.П. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Очевидно, що дуже хотілося б, щоб парламент зосередився на двох принципових завданнях: безпеці і обороні та реформах. Законопроект, який ми зараз розглядаємо і, сподіваюсь, підтримаємо, — це реальна реформа в інформаційній сфері, про яку в Україні говорять щонайменше останні десять років всі

журналісти, всі громадські активісти, у тому числі політики, тому що практично кожен президент обіцяє це впровадити, але досі не дійшли руки до цього.

Суть проекту закону полягає в тому, щоб створити незалежний канал на базі державного мовлення. Запропоновані зміни передбачають уточнення процедур щодо дуже важливих речей, зокрема, в частині визначення механізму створення Національної суспільної телерадіокомпанії, її організаційно-правової форми та джерел фінансування. Фактично без цих змін ми не можемо створити реально незалежного суспільного мовника.

Наше завдання сьогодні і суть цієї реформи — вивести державний телеканал з-під впливу держави, Кабінету Міністрів і створити на його базі реальну альтернативу приватним телеканалам, які, як відомо, дуже часто є керовані.

У проекті закону містяться принципові положення:

організаційно-правова форма створення Суспільного телебачення і радіомовлення — публічне акціонерне товариство;

виведення Всесвітньої служби "Українське телебачення і радіомовлення" зі складу суспільного мовлення, щоб на її базі створити іномовлення, тому що, оскільки Україна перебуває в умовах інформаційної війни, нам потрібно дієве іномовлення;

посилення ролі журналістів у визначенні редакційної політики.

Скажу відразу, що існує альтернативний законопроект. Ми сьогодні погодили і з автором цього законопроекту, і з фракцією "Блок Петра Порошенка" позицію, що деякі його положення мають бути включені до цього законопроекту.

Перше. Ми погоджуємося врахувати пропозицію про те, що, коли ми створюємо публічне акціонерне товариство "Національна суспільна телерадіокомпанія України", то в проекті закону навіть у першому читанні має бути передбачена заборона на відчуження та приватизацію майна цієї телерадіокомпанії.

Друге. Ми маємо знайти компроміс щодо створення окремих юридичних осіб: "Суспільне телебачення" і "Суспільне радіо". В цьому немає особливої проблеми.

Третє. Щодо обласних державних телерадіокомпаній ми маємо напрацювати до другого читання формулу, щоб уможливити вплив місцевих громад на обласні телерадіокомпанії, які, очевидно, повинні залишитися, але вони мусять працювати за стандартом суспільного мовника.

Усі члени комітету підписалися як автори під цим законопроектом, за що я вдячна колегам. Над ним працювали також експерти Ради Європи. Він є виконанням зобов'язання України перед Радою Європи і міжнародними організаціями. Я вірю в те, що український парламент зараз готовий проголосувати за цю справжню реформу в інформаційній сфері.

Прохання підтримати даний законопроект у першому читанні з тим, аби комітет його доопрацював з урахуванням усіх пропозицій і вніс на друге читання, щоб була можливість якомога швидше формувати наглядову раду і перетворювати державний телеканал на суспільний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторіє. Будь ласка, Микола Томенко.

ТОМЕНКО М.В. Шановні колеги! Я гордий з того, що був одним із співавторів Закону "Про Суспільне телебачення і радіомовлення України", який ми ухвалили в попередньому скликанні. В тій ситуації, коли ми були в опозиції, непросто було довести, що Суспільне телебачення і радіомовлення ми зобов'язані створювати не для європейських структур, навіть не за гранти, а для того, щоб в Україні з'явилися суспільні телерадіоорганізації, які будуть не альтернативою комерційним каналам, а які робитимуть програми, фільми і контент, цікаві простій людині, з метою пропагувати цінності, а не тільки розміщувати рекламу. На каналі

суспільного мовлення не може бути комерційної реклами алкогольних напоїв і пива. На такому каналі не може бути подвійного підходу, коли береться задешево щось за кордоном, тому що нема як сформувати програмну сітку. От зараз на Першому Національному каналі демонструють унікальний суспільний продукт — індійські фільми в російському перекладі. У мене запитання: це що, зразок каналу суспільного телебачення? Чи ми й далі хочемо таке показувати? Ми що, не можемо зробити програму про українську освіту, про наших талановитих дітей, які перемагають на конкурсах в усьому світі, про науковців, про український туризм чи про український спорт? Але ж саме в цьому місія суспільного телебачення.

У відповідності до "Прикінцевих та перехідних положень" прийнятого тоді закону уряд до 15 листопада повинен був подати нам пропозицію, який має бути механізм створення каналу суспільного мовлення.

На жаль, в уряді "папєрєдніків" переміг більшовицький підхід: зліквідувати "до основания", що можна — приватизувати і створити нову юридичну особу, яка, справедливо продаючи нерухоме майно, почне створювати новий чесний канал суспільного мовлення.

На щастя, новий Кабінет Міністрів, коли розглядав питання, зрозумів, що це незаконний підхід. Мін'юст такий підхід теж не підтримав. І з'явився цей законопроект. Але в ньому, на жаль, дуже багато норм стосується не суспільного телебачення, а того, як приватизувати обласні телерадіокомпанії, національні телекомпанію і радіокомпанію, створити єдину юридичну особу і дати право кільком людям (у проекті закону в новій редакції частини четвертої статті 15 щодо майна НСТУ написано, що це правління, але треба розуміти, що правління Національної суспільної телерадіокомпанії — це кілька людей) відчужувати майно, ринкова вартість якого становить до 10 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності НСТУ. Нам треба було

два тижні пояснювати, що створення суспільного телебачення— це не проведення приватизації. Це зміст і незалежність суспільного мовлення. На щастя, сьогодні ми почали знаходити спільну мову.

Я зареєстрував свій законопроект лише тому, що логіка запропонованого законопроекту зводиться до створення приватного каналу. А це означає, що ми втратимо все найкраще, що в нас є. У цьому законопроекті не передбачається створення юридичної особи "Суспільне радіо". Сьогодні у нас є Національна радіокомпанія, є радіостанції "Промінь" і "Культура". Це єдина територія українськості в системі ЗМІ. Це більш як 200 тисяч фонодокументів у фондах зберігання. І тому додуматися до можливої приватизації цього, я вважаю, неправильно і несправедливо.

Отож ми погодилися, що можемо підтримати законопроект, в якому буде чітко прописано до другого читання:

Перше. Не ліквідація обласних телерадіокомпаній, Національної радіокомпанії і інших суб'єктів, на базі яких утворюється НСТУ, а реорганізація.

Друге. Національна радіокомпанія перетворюється на суспільну радіокомпанію, у складі якої буде три компанії: загально-політичне радіо, культурологічне радіо і молодіжне радіо як окремі юридичні особи. Бо не можна за принципом причепу створювати три радіокомпанії.

Найважливішим питанням, яке ми обговорювали на засіданні фракції не одну годину, напевно, було питання про долю обласних телерадіокомпаній. Ми знаємо складність ситуації, політичну кон'юнктуру, як губернатори змінювали свою позицію. Але, друзі, якщо ми дамо право обласним радам (ми ж говоримо про децентралізацію) у разі готовності на базі обласних телерадіокомпаній створювати канали суспільного регіонального телерадіомовлення з управлінською структурою, як у Києві, тобто не губернатор чи голова обласної ради буде керувати, а наглядова рада, де є представники всіх фракцій обласної ради і за

конкурсом представники громадськості, ми і збережемо місцеве мовлення, і не викинемо людей на вулицю.

Якщо обласна чи міська рада не має грошей і не хоче вкладати інвестиції в канал суспільного мовлення на обласному рівні, тоді це майно може стати складовою власності загально-українського суспільного каналу мовлення. Тому ми повинні це чітко прописати в проекті закону. Ми вже говорили з моїми колежанками Ольгою Черваковою і Іванною Климпуш-Цинцадзе про те, що, можливо, це буде окрема стаття в проекті закону, яка міститиме різні алгоритми. Наприклад, місцевій громаді дається право перетворити обласну телерадіокомпанію на канал суспільного мовлення, а вона не хоче цього робити. Тоді це нерухоме майно переходить до юридичної особи — Національної суспільної телерадіокомпанії.

Це дуже відповідальні речі, друзі. Не дай Бог, допустити злиття в одну юридичну особу кількох суб'єктів і право розпоряджатися майном за принципом, який у проекті записаний, навіть без участі наглядової ради, Фонду державного майна, Антимонопольного комітету. Ви ж не знаєте, що балансова вартість Національної радіокомпанії понад 200 мільйонів гривень, Національної телекомпанії — здається, 270 мільйонів гривень і 440 мільйонів боргу. Якщо цей проект закону буде проголосований в редакції без урахування наших поправок і застережень, це означатиме, що, умовно кажучи, три радіокомпанії з приміщеннями в центрі Києва, з "Будинком радіо", з фонотекою загалом коштуватимуть приблизно мільйон доларів. Ну, ми що, ненормальні люди, які тут зібрались, щоб те, що накопичувалося за 80 років в українській культурі, дати комусь продати?

Тому ще раз наголошую, що наша фракція проголосує за прийняття за основу тепер і голосуватиме за прийняття в цілому цього проекту лише за таких умов:

створення суспільного телебачення, а не приватного каналу шляхом не ліквідації, а реорганізації;

весь блок, який стосується питань приватизації, буде вилучений і статті 15 щодо майна НСТУ повернута редакція, яка є в чинному законі (можна продати землю і передати майно, але за згодою Кабінету Міністрів і лише на конкурентних засадах з розумінням того, що цей шматок землі, умовно кажучи, нікому не потрібен, а отримані гроші будуть спрямовані на розвиток суспільного телебачення);

суспільне радіо складатиметься з трьох каналів як окремих юридичних осіб (тоді воно впевнено себе почуватиме і далі просуватиме українську культуру);

обласні телерадіокомпанії — це майбутні канали суспільного телерадіомовлення, у програмах яких місцева громада бачитиме, що в неї відбувається, і зможе контролювати місцеву владу та не постане перед фактом, що приміщення обласних телерадіокомпаній продані із земельними ділянками, а корпункти, які залишаться, переселені в орендовані кімнати.

Ще раз хочу, друзі, застерегти, що це занадто відповідальний законопроект. Те, що створювалося останній період, не може стати, так би мовити, задоволенням забаганок кількох людей, які хочуть зробити для себе модний і симпатичний комерційний канал за бюджетні кошти. Я ж про головне не кажу. З бюджету платяться гроші за суспільне телебачення. Тому мусимо контролювати, як ці кошти використовуються.

Очевидно, доведеться забути про абонентську плату. Друзі, яка абонентська плата? Більше 80 відсотків громадян кажуть, що не будуть платити. Вони й так вимагають додати їм пенсію. То що, вони будуть платити за суспільне телебачення?

Тобто підхід такий: державне фінансування, спонсорське фінансування і реклама, але обмежена, без пропагування алкогольних напоїв і пива.

Отже, друзі, з цими застереженнями, з тими положеннями, які є в моєму проекті закону, фракція готова підтримати законопроект у першому читанні і просить комітет залучати трудові колективи, не нехтувати ними, в національних радіокомпанії

і телекомпанії працюють живі люди, не "совки", з ними треба спілкуватися, погоджувати, і тільки після того можна ухвалювати законопроект у цілому. Тоді буде телебачення суспільне, а не приватне, урядове чи партійне.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Якщо я правильно зрозумів, ми можемо голосувати в першому читанні за основу за умови, що буде враховано пропозицію, яку озвучила з трибуни Вікторія Сюмар (я так розумію, що вона погоджена), а також пропозиції Миколи Томенка, які він щойно озвучив, під час підготовки законопроекту до другого читання. Приймаємо за основу законопроект №1357 з урахуванням того, що до другого читання будуть підготовлені пропозиції, які були озвучені Миколою Томенком і Вікторією Сюмар, як погоджені.

Я можу ставити проект на голосування для прийняття за основу? А то ми будемо говорити про це ще дуже довго. Підготуйтесь, будь ласка, до голосування, шановні колеги.

Я буду ставити на голосування законопроект (реєстраційний номер 1357) для прийняття за основу. Прошу підготуватися до голосування.

Проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення України" з урахуванням пропозицій Вікторії Сюмар і Миколи Томенка, які пролунали з трибуни, ставлю на голосування для прийняття в першому читанні за основу. Прошу голосувати.

"3a" — 230 *(Оплески)*.

Рішення прийнято.

Покажіть, як проголосували фракції і групи, будь ласка.

"Блок Петра Порошенка" — 97, "Народний фронт" — 71, "Опозиційний блок"— 1, "Самопоміч"— 25 і так далі.

Дякую, шановні колеги.

Наступний законопроект має реєстраційний номер <u>1423</u>. Але перед тим як його розглядати, я пропоную скорочену процедуру розгляду. Немає заперечень?

Будь ласка, шановні народні депутати, ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

"3a" — 201.

Рішення прийнято.

Розглядаємо законопроект за реєстраційним номером 1423.

Доповідає народний депутат України Богомолець Ольга Вадимівна. Співдоповідач— голова Комітету у справах ветеранів та інвалідів Олександр Юрійович Третьяков.

Прошу.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановні колеги, вітаю вас! Не маю ніякого сумніву, що ви проголосуєте за життя, здоров'я і соціальне забезпечення людей, які надали вам можливість бути в цій залі. Мова йде про людей, які стали інвалідами внаслідок подій на Майдані. На сьогоднішній день таких людей є декілька сотень.

Шановні колеги, прошу вашої уваги! Тому що мені здається, що ми перестали звертати увагу на справді важливі події. Снаряд прямо влучив в автобус, повний людей, і вони загинули. А ми разом усі просто промовчали, проковтнули це. Я вас всіх прошу встати для того, щоб вшанувати пам'ять людей, які загинули протягом останніх декількох годин, у той час, поки ми тут з вами сиділи. Мені дуже не хочеться, щоб ми знову вшановували героїв посмертно і я стояла тут і пропонувала нові проекти законів щодо нових покалічених і їх соціального забезпечення. Прошу, хвилина мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Я закликаю нас не черствіти душею і, незважаючи на те що ми живемо у воєнний час, який досі таким не визначено і не визнано, не забувати про це.

Дев'ятого грудня помер ще один герой Небесної Сотні, який був поранений у лютому. Цим проектом закону пропонується внесення зміни до частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Я прошу вас підтримати ці зміни і відновити бодай частину справедливості, яка була порушена.

Люди, які віддавали наказ розстрілювати майданівців, досі не покарані. Люди, які натискали на спускові курки, досі не покарані. Поранені військовослужбовці Внутрішніх військ і "Беркуту", яким я також надавала допомогу на Майдані, отримали у вигляді компенсації підтримку від держави. Люди, які захищали Майдан, не отримали нічого.

Проголосувавши за цей проект закону, ви дозволите частково відновити справедливість, на сторожі якої ми всі разом з вами покликані стояти.

Я хочу подякувати голові та членам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Хочу подякувати голові та членам Комітету у справах ветеранів та інвалідів, які розглянули цей проект закону і підтримали його. Цей проект закону буде прийнятий з урахуванням поправок щодо таких положень: "ухвалити порядок надання статусу інваліда війни...", "привести свої нормативноправові акти у відповідність із цим Законом...", "забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом".

Прошу вас підтримати цей проект закону з тими поправками і зауваженнями, які зробили профільні комітет і міністерство.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, співдоповідач Олександр Юрійович Третьяков, голова комітету. Прошу.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та інвалідів (одномандатний виборчий округ №219, м. Київ, партія "Блок Петра Порошенка"). После такого выступления Ольги Богомолец добавить что-либо на самом деле очень сложно. Я скажу об одном. Наверное, все понимают, что во время Майдана была настоящая война. Были солдаты, были взрывы, были автоматные очереди, было много погибших. Поэтому мы должны, на самом деле, принять этот проект закона, чтобы приравнять людей, получивших инвалидность во время Майдана, к инвалидам войны и чтобы они получили соответствующие льготы.

По данным ГПУ на сегодняшний день есть порядка 900 таких людей. Установление им льгот не станет большой бюджетной нагрузкой для страны. Эти 900 человек должны получить от государства соответствующие блага. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександре Юрійовичу.

Запитання не передбачені, коли законопроект розглядається за скороченою процедурою.

Я думаю, що ні в кого немає сумніву щодо важливості...

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Если есть вопросы, я готов ответить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає запитань. Я вважаю, що треба ставити на голосування даний законопроект для прийняття за основу і в цілому. Ні?

Павло Пинзеник. Будь ласка.

Якщо є заперечення, не можна ставити на голосування.

ПИНЗЕНИК П.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Шановні колеги! Фракція "Народний фронт" підтримує пропозицію про прийняття цього законопроекту за основу за результатами розгляду в першому читанні. Однак вимушений відмітити, що законопроект не позбавлений певних недоліків, які можуть бути виправлені в другому читанні. Просимо підтримати рішення комітету і поставити на голосування пропозицію про прийняття проекту за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте приймемо законопроект у першому читанні за основу, щоб не зробити жодних помилок. Ні?

Голова комітету Третьяков. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. За основу!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ж і сказав: за основу.

Все, колеги, прошу підготуватися.

Я ставлю на голосування проект Закону (реєстраційний номер 1423) "Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" для прийняття за основу. Висновок комітету — прийняти за основу. Прошу голосувати.

"3a" — 233.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є ряд проектів постанов Верховної Ради.

Перший проект постанови №1340. Доповідач — Гриневич Лілія Михайлівна, голова комітету.

Є пропозиція розглядати питання за скороченою процедурою.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проектів постанов №1340 і №1013.

"3a" — 207.

Ліліє Михайлівно, є необхідність доповідати? Верховна Рада хоче голосувати, так я розумію? Ліліє Михайлівно, немає заперечень?

ГРИНЕВИЧ Л.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Та немає, звичайно. Але дайте сказати кілька слів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Прошу. Ваше право.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Шановні колеги! Я лише скористаюся нагодою, що це стосується парламентських слухань на тему: "Освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку" і озвучу коротенько статистику, щоб ми були свідомі цього. За останні десятиліття чисельність дитячого населення в Україні знизилась на 19 відсотків. І кожного року на піввідсотка стає більше дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Ми зараз маємо серед дитячого населення 2 відсотки дітейінвалідів. Тому це надзвичайно важлива тема. Пам'ятаємо про неї і робимо кожен на своєму місці щось на користь цих дітей. Прошу проголосувати за ухвалення Рекомендацій парламентських слухань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Я ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу і в цілому проект Постанови (реєстраційний номер 1340) "Про ухвалення Рекомендацій парламентських слухань на тему: "Освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення". Прошу голосувати. Прошу підтримати.

"3a" — 239.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я просив би ще раз сконцентруватися. Залишився до розгляду проект постанови №1013. Він надзвичайно важливий. Це проект Постанови "Про увіковічення пам'яті Героїв України, які віддали своє життя за свободу і незалежність

України".

Доповідає Вікторія Сюмар. Нагадую: розглядаємо проект за скороченою процедурою. Прошу вас, Вікторіє Петрівно, якщо є необхідність, доповісти. Доповідачем мав бути Турчинов Олександр Валентинович. Будь ласка.

СЮМАР В.П. Шановні колеги! Ми щойно вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання. В цьому проекті постанови (пане Олеже, ви теж багато про це говорите) йдеться про увіковічнення пам'яті героїв, які сьогодні гинуть за незалежність України. В який спосіб пропонується це зробити? Ви знаєте, коли почалася російська військова агресія, почали привозити перші "вантажі-200". Загиблих військовослужбовців часом навіть не було де ховати, особливо, якщо йшлося про великі міста. Вам відома ця проблема. Це ставлення України до своїх героїв, які віддають своє життя. І тоді виникла ідея створити алеї пам'яті в кожному місті, а в місті-герої Києві — пантеон, де були би похоронені українські

герої. Під час подій на Майдані багато говорили про те, що у сучасній історії України бракує національних героїв. Сьогодні їх точно не бракує, бо кожен загиблий — це є справжній Герой України, який віддав своє життя за територіальну цілісність України, за її незалежність і, зрештою, за кожного з нас. І тому рішення про створення алей пам'яті несуть у собі певне практичне навантаження, але головне — ідеологічне навантаження: країна мусить пам'ятати про своїх героїв. Ці місця мають бути меморіалами пам'яті, куди будуть приводити дітей, де відбуватимуться різні поминальні заходи.

Прохання прийняти цей проект постанови за основу і в цілому і віддати шану всім людям, які загинули, стоячи на сторожі української незалежності. На жаль, щодня ми маємо ці жертви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую *(Шум у залі).* Є текст проекту постанови №1013?

Одна поправка. Будь ласка, Ігор Луценко. І будемо голосувати.

ЛУЦЕНКО І.В. Шановні колеги! Річ у тім, що Український інститут національної пам'яті розробив концепцію так званого Українського національного пантеону. Тому є спільна з експертами інституту така пропозиція: пункт 1 даного проекту постанови викласти в трохи іншій редакції, а саме: "Підтримати ініціативу громадськості про створення у центральній частині столиці України — місті-герої Києві Українського національного пантеону, а в інших містах України — Алеї пам'яті Героїв України". Це пропозиція Українського інституту національної пам'яті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що не має заперечень з цього приводу.

Будь ласка, пані Вікторія Сюмар.

СЮМАР В.П. Озвучена поправка щодо створення пантеону повністю підтримується. Прохання з цією пропозицією Ігоря Луценка...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А за які гроші це буде створюватись?

СЮМАР В.П. За гроші місцевих бюджетів. Проект постанови має рекомендаційний характер: "Верховна Рада України постановляє:

- 1. Підтримати ініціативу громадськості про створення у центральній частині столиці України— місті-герої Києві, інших містах України Алеї пам'яті Героїв України.
- 2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України розглянути питання щодо створення у місті Києві відповідного Меморіального комплексу.
- 3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України, місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування вжити необхідних заходів для створення у відповідних містах України Алеї пам'яті Героїв України". От і весь текст проекту постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Я ставлю на голосування проект постанови №1013 для прийняття за основу і в цілому з урахуванням пропозицій голови комітету, а також народного депутата Ігоря Луценка, які пролунали. Прошу голосувати, шановні колеги.

"3a" — 247.

Рішення прийнято. Постанову ухвалено (Оплески).

Шановні народні депутати! Порядок денний пленарного засідання вичерпано. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради оголошую закритим. Наступне засідання відбудеться завтра о 10-й годині ранку.

Дякую, шановні колеги.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України ГРОЙСМАНА В.Б. звернулися із заявами народні депутати України:

ГОЛОВКО М.Й. (одномандатний виборчий округ №164, Тернопільська область, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"): "Прошу врахувати мій голос "за" в результатах голосування щодо проекту Закону "Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (щодо постраждалих під час протестів)" (№1423) у зв'язку з тим, що не спрацювала картка";

ОСУХОВСЬКИЙ О.І. (одномандатний виборчий округ №152, Рівненська область, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода"): "Прошу врахувати мій голос "за" в результатах голосування щодо проекту Закону "Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (щодо постраждалих під час протестів)" (№1423) у зв'язку з тим, що не спрацювала картка";

РЯБЧИН О.М. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"): "Прошу врахувати мій голос "за" в результатах голосування щодо законопроекту №1357".